

مطالعه تطبیقی نقش داروسازان در تولید و کنترل کیفیت داروهای دامی

مجری: دکتر ابوالقاسم جویبان

گروه: علوم دارویی

سال شروع: ۱۳۹۴

سال پایان: ۱۳۹۷

چکیده

مقدمه

با توجه به نقش مهم داروهای دامی در سلامت دام و انسان، نظارت بر تولید و کنترل کیفیت این داروها از اهمیت به سزایی برخوردار است. از آن جایی که این نظارت نیازمند حیطه های مختلفی از تخصص می باشد که انتقال این دانش و مهارت در برنامه تحصیلی مقاطع مختلف داروسازی گنجانده شده است و از سوی دیگر حضور داروساز در کنار دامپزشک به عنوان یک حلقه ارتباطی بین دامدار و دامپزشک، می تواند نقش بسیار مهمی در اطمینان از سلامت دام و فراورده های دامی بازی کند، انتظار می رود که داروساز جایگاه مهمی در تولید، کنترل کیفیت و تجویز داروهای دامی ایفا کند. ولی متأسفانه در ایران این نقش بسیار کم رنگ است. از این رو هدف اصلی مطالعه حاضر، ارزیابی نقش داروسازان در تولید و کنترل کیفی داروهای دامی و ارائه راهکارهایی برای بهبود مشارکت آنان در این حیطه می باشد.

روش شناسی

برای رسیدن به هدف ذکر شده، در گام اول مزایا و چالش های استفاده از داروهای دامی مورد بررسی قرار گرفته، قوانین بین المللی حاکم بر تولید، کنترل کیفیت و تجویز داروهای دامی گردآوری و جمع بندی شده و با استفاده از منابع و مقالات در دسترس موقعیت داروسازان در حیطه داروهای دامی در برخی از کشورها از جمله بریتانیا، ایالات متحده، ایسلند، اسکاتلند، نیوزلند و برخی از کشورهای آفریقایی بررسی شده است. در ادامه با توجه به قوانین سازمان دامپزشکی کشور، جایگاه فعلی داروساز در حیطه داروهای دامی مشخص شده و با جایگاه داروساز در بقیه کشورها مورد مقایسه قرار گرفته است.

یافته ها

با مشخص شدن جای خالی داروساز در حیطه داروهای دامی، از طریق بررسی ضوابط و قوانین اجرایی در مورد داروهای دامی در ایران و نیز قوانین بین المللی و مطالعه ارتقاء کیفیت محصولات «راهبرد» استراتژی سازمان دامپزشکی کشور تحت عنوان داروئی و مواد بیولوژیک دامی و با در نظر گرفتن دانش ناکافی دامپزشکان عمومی در خصوص مطالعات ارزیابی کارایی، خلوص و پایداری داروهای دامی و با توجه به نقش اساسی دانش و مهارت داروسازان در طراحی، تولید و کنترل کیفی موفق داروها، سعی شده است تا نقش و جایگاه بالقوه داروساز در حیطه نظارت بر داروهای دامی ترسیم شود. سپس دلایل احتمالی کم رنگ بودن نقش کنونی داروساز در این حیطه، بر خلاف نقش های متعدد بالقوه مورد انتظار، از طریق ارزیابی برنامه آموزشی داروسازان عمومی، نقشی که در قوانین حاکم بر داروهای دامی در ایران به داروساز اختصاص داده شده و نیز تجارب دیگر کشورها در این زمینه شناسایی شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

در نهایت جمع بندی تمام موارد ذکر شده در بالا منجر به ارائه چند راهکار کلی برای بهبود مشارکت داروسازان در تولید و عرضه داروهای دامی در کشور شده است. راهکارهایی که با تمرکز بر فراهم نمودن دانش کافی در خصوص داروهای دامی برای داروسازان و ایجاد علاقه در آنان از یک سو و مرئی کردن جای خالی داروسازان در حیطه داروهای دامی از سوی دیگر می توانند به عنوان یک استراتژی کلی در بهبود وضعیت موجود در ایران به کار روند.

در پایان بایستی خاطر نشان شود که اجرایی نمودن راهکار های پیشنهادی در این مطالعه توام با تلاش برای کسب موافقت سازمان های قانون گذار و نهاد های نظارتی در مورد پذیرفتن لزوم حضور داروساز در حیطه داروهای دامی، می تواند از طریق ۱۰ بهبود کیفیت داروهای دامی تولید داخل منجر به کاهش هزینه های مربوط به واردات و نیز افزایش درآمد حاصل از صادرات این داروها شده و از سوی دیگر از طریق فراهم نمودن درمان کارآمد باعث کاهش هزینه های درمان تحمیلی بر سیستم درمان دام و طیور و آزیان گردد.

کلمات کلیدی: ایران، داروهای دامی، داروساز، تولید، کنترل کیفیت